

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-040/22-909/2

Podgorica, 25.10.2022. godine

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
-n/r ministru, gospodinu Filipu Adžiću -

Poštovani gospodine Adžiću,

Povodom *Predloga nacionalnog plana zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Uvidom u tekst *Predloga nacionalnog plana* i *Izveštaj o analizi uticaja propisa*, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent ukazujemo na sljedeće:

Nacrtom dokumenta nije kvantifikovana adekvatna procjena i na taj način navedeni subjekti su onemogućeni da planiraju buduće troškove. Planom nije detaljno razrađen način sprovođenja mjera zaštite i spašavanja koji će morati da sprovedu građani i privreda, pa samim tim nisu predviđeni potencijalni troškovi za izradu planova zaštite i spašavanja za objekte, za građane i privredu.

Uvažavajući da Ministarstvo unutrašnjih poslova predlaže dokument kako bi se sačuvao opšti interes na polju zaštite i spašavanja, dajemo saglasnost, uz napomenu da mjere i obaveze za građane i privredu treba da se predvide shodno važećim zakonima, bez propisivanja dodatnih zahtjeva i uslova.

Uvidom u dostavljeni tekst *Predloga* i *Izveštaj o analizi uticaja propisa* navedeno je da je potrebno obezbijediti finansijska sredstva u budžetima subjekata sistema zaštite i spašavanja za narednih nekoliko godina, shodno utvrđenim prioritetima. Međutim, kako je navedeno u obrazloženju, iznos sredstava potreban za date namjene nije preciziran iz razloga što još nije utvrđena cijena koštanja mnogih mjera zaštite i spašavanja

S tim u vezi, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na *Predlog nacionalnog plana zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća*, s tim da će iznos sredstava potrebna za realizaciju mjera zaštite i spašavanja biti predmet razmatranja prilikom procesa izrade godišnjeg Zakona o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr. Aleksandar Damjanović

Primjeno	19. 10. 2022			
Org. jed.	Redni broj	Prilog	Vrijednost	
03-430/22-14/2				

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ
O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo unutrašnjih poslova

NAZIV PROPISA

Predlog nacionalnog plana zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Nacionalni plan za zaštitu i spašavanje od radijacionih i nuklearnih nesreća ima za cilj obezbjeđivanje zaštite života, zdravlja ljudi i životne sredine od štetnog dejstva jonizujućih zračenja i propisivanje mjera za sprečavanje, reagovanje i otklanjanje posljedica. U posebnom dijelu plana, predstavljena je analiza hazarda kao i uloge i odgovornosti državnih organa, organa državne uprave, tehničkih organizacija, međunarodnih organizacija i drugo. Nacionalni plan uključuje preporuke Međunarodne agencije za atomsku energiju – IAEA Sigurnosne standarde za zaštitu ljudi i životne sredine u pripremi i odgovoru na nuklearnu ili radijacionu vanrednu situaciju, Opšti sigurnosni standardi GSR dio 7 "IAEA Safety Standards for protection people and environment Preparedness and Response for Nuclear or Radiological Emergency, General Safety Standards, No. GSR part 7".

Crna Gora je preduzela značajne korake na planu smanjenja rizika od radijacionih i nuklearnih opasnosti bilo putem pristupanja međunarodnim konvencijama ili usvajanjem i sprovođenjem odgovarajućih zakonskih dokumenta. Crna Gora je strana ugovornica 21 međunarodno pravnog instrumenta iz oblasti zaštite od jonizujućeg zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti. Ti naponi su potvrda posvećenosti Crne Gore osiguranju bezbjednosti i sigurnosti u regionu, te obezbjeđenju održivog razvoja u skladu sa evropskim standardima.

- Nepostojanje adekvatnog Plana zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća na nacionalnom nivou i nemogućnost sprovođenja mjera zaštite i spašavanja u preventivnoj, operativnoj i fazi otklanjanja posledica.
- Posljedice problema koje rješava navedeni Nacionalni plan direktno se tiču ugrožavanja zdravlja i života ljudi, biljaka i životinja, ogromnih šteta na materijalnim i kulturnim dobrima,

kao i problema u životnoj sredini tj. zagađivanje voda, vazduha i zemljišta, degradaciju flore i faune.

- Nedostatak postojanja Nacionalnog plana u najvećoj mogućoj mjeri ugrožava adekvatno koordiniranje i rukovođenje u sistemu zaštite i spašavanja čime su oštećeni svi subjekti sistema na nacionalnom nivou.

- "Status quo" opcija nije prihvatljiva.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- **Osnovni cilj** Nacionalnog plana je zaštita i spašavanje zdravlja i života ljudi, životinja i biljaka, materijalnih dobara i životne sredine od štetnog dejstva jonizujućeg zračenja. Nacionalni plan za zaštitu i spašavanje od radijacionih i nuklearnih nesreća ima za cilj reagovanja u vanrednim situacijama izazvanih nuklearnom ili radijacionom nesrećom koji obuhvataju: uspostavljanje kontrole nad situacijom i ublažavanje posljedica, spasavanje života, informisanje javnosti (tačno i povjerljivo), ublažavanje posljedica neradijacione prirode, zaštita životna sredine i materijalnih dobara i povratak normalnim ekonomskim i socijalnim aktivnostima.

- Ovaj Predlog plana zasniva se na principima i posvećenosti **Okviru za smanjenje rizika od katastrofa 2015-2030**, koji je usvojen na 3. Svjetskoj konferenciji UN-a za smanjenje rizika od katastrofa, koja je održana u martu 2015. godine u gradu Sendai, u Japanu, i potvrđen od strane Generalne skupštine UN-a u junu 2015. godine.

- Takođe, Predlog plana je usklađen sa **Strategijom o smanjenju rizika od katastrofa s Dinamičkim planom za njegovu realizaciju za period 2018-2023**, koju je Vlada Crne Gore donijela na sjednici održanoj dana 21.12.2017. godine, kao i **Strategijom za zaštitu od jonizujućeg zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanjem radioaktivnim otpadom** koju je Vlada Crne Gore donijela 2017. godine kao i sa opredjeljenjem Vlade Crne Gore da dalje radi na unapređenju koncepta organizovanog djelovanja državnih i drugih institucija u prevenciji i saniranju posljedica elementarnih nepogoda, tehničko tehnoloških, radijacionih i nuklearnih nesreća.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- "Status quo" opcija nije prihvatljiva.

- Preferirana opcija je donošenje Nacionalnog plana zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća.

- Donošenjem Nacionalnog plana zaštite i spašavanja od nuklearnih i radijacionih nesreća riješiće se problemi koji su postojali u definisanju i sprovođenju mjera zaštite i spašavanja i stvoriti osnova koja će omogućiti unapređenje funkcionisanja sistema zaštite i spašavanja na nacionalnom nivou.

- Takođe, obaveza donošenja Nacionalnog plana zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća proizilazi iz Zakona o zaštiti i spašavanju („Službeni list CG“, br. 13/07, 32/11 i 54/16) član 33 stav 3 i člana 36 stav 1 tačka 5.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja u Nacionalnom planu za zaštitu i spašavanje od radijacionih i nuklearnih nesreća imaju direktne pozitivne uticaje na sistem zaštite i spašavanja i uticaće na sve učesnike zaštite i spašavanja uključujući i građane Crne Gore u sprovođenju preventivnih mjera koje pripremaju i donose državni organi, organi državne uprave, jedinice lokalne uprave, zdravstvene ustanove, pravna lica i preduzetnici radi suzbijanja i sprječavanja širenja rizika kao i učešća u otklanjanju posljedica.

- Sprovođenje mjera zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća ne prouzrokuje nikakve troškove za građane i privredu. Finansijska sredstva će biti neophodno opredijeliti nakon što se dogodi radijacioni i nuklearni rizik, dok posljedice i razmjere šteta, gubitaka i potreba nije moguće predvidjeti u ovom trenutku. Dakle, planom nije detaljno razrađen način sprovođenja mjera zaštite i spašavanja koji će morati da sprovedu građani i privreda, pa samim ti nisu predviđeni potencijalni troškovi za izradu planova zaštite i spašavanja za objekte, za građane i privredu. Na taj način navedeni subjekti su onemogućeni da planiraju buduće troškove.

- Donošenje označenog Nacionalnog plana će opravdati troškove koje će on stvoriti jer se njegovom implementacijom stvara bezbjednija i otpornija zajednica.

- Planom se ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.

- Za sprovođenje Nacionalnog plana zaštite i spašavanja ne postoje administrativna opterećenja niti biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze?

Objasni;

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Objasni metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Objasni;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Objasni.

- Potrebno je obezbijediti finansijska sredstva u budžetima subjekata sistema zaštite i spašavanja.
- Obezbjeđivanje finansijskih sredstava će se vršiti kontinuirano u dugom vremenskom periodu u budućnosti shodno utvrđenim prioritetima svakog subjekta sistema zaštite i spašavanja posebno.
- Iz implementacije Nacionalnog plana zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Implementacijom Nacionalnog plana zaštite i spašavanja neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.
- Donošenjem označenog plana nije predviđeno donošenje podzakonskih akata.
- Neophodna finansijska sredstva će biti planirana u budžetima za narednih nekoliko fiskalnih godina, shodno utvrđenim prioritetima i finansijskim prioritetima subjekata sistema zaštite i spašavanja.
- Problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda su postojali iz razloga što je za utvrđivanje cijene koštanja mnogih mjera zaštite i spašavanja potrebno najprije formirati radne grupe eksperata koje će izraditi mnogobrojne studije, nakon čega bi se iste prihvale od strane resornih ministarstva i organa državne uprave, a potom planirala njihova realizacija na terenu.
- Nijesu postojale sugestije od strane Ministarstva finansija na Nacrt nacionalnog plana zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
 - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
 - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Objasni
- Prilikom izrade predmetnog Nacrta nacionalnog plana nije korišćena ekspertska podrška.
 - Ministarstvo unutrašnjih poslova je, dalo Nacrt Nacionalnog plana zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća na javnu raspravu. Kako se na Nacrtu plana radilo u dužem vremenskom periodu, te kako se radi o dokumentu koji je od velikog značaja za Crnu Goru, Ministarstvo unutrašnjih poslova je organizovalo Javnu raspravu u periodu od 01.septembra do 20. septembra 2022. godine.

Cilj Javne rasprave bio je da se, pored predstavnika javnog sektora, omogući prevashodno uključivanje predstavnika privatnog sektora, stručne i šire javnosti u proces kreiranja Nacionalnog plana.

Javni poziv za učešće u javnoj raspravi upućen je stručnim i naučnim domaćim i međunarodnim institucijama, državnim organima, poslovnim asocijacijama, malim i srednjim preduzećima, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama. U cilju omogućavanja optimalnog uvida i davanja prijedloga, komentara i sugestija, uz javni poziv, objavljen Nacrt dokumenta i kontakt za dostavljanje primjedbi i sugestija. Javna rasprava, u trajanju od 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva, zaključena je 20. septembra 2020. godine.

Po Programu Javne rasprave u Baru, dana 09.09.2022. godine, sa početkom u 09:00 časova u zgradi opštine Bar i u Podgorici dana 14.09.2020. godine sa početkom u 10:00 časova u prostorijama Ministarstva unutrašnjih poslova - Direktorat za zaštitu i spašavanje, održani su Okrugli stolovi, kao centralni događaji u okviru Javne rasprave, gdje su pozvani svi relevantni predstavnici javnog, privatnog i NVO sektora da prezentuju svoje sugestije radi unapređenja teksta Nacrta plana.

Treba takođe napomenuti da, i pored preduzetih mjera, odnosno radnji, ovaj dokumenat nije izazvao dužnu pažnju institucija na državnom i lokalnom nivou, niti nevladinog sektora i građana, što se ogleda u veoma slaboj posjećenosti na okruglim stolovima, odnosno kroz broj pristiglih sugestija i primjedbi.

Ističemo da su u procesu Javne rasprave, pristigle dvije pisane sugestije koje su prihvaćene i ugrađene u tekst Plana, a sve u cilju unapređenja.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema prepreka za implementaciju označenog Nacionalnog plana.
- Mjere inspekcijuskog nadzora od strane ekološkog inspektora za jonizujuće i nejonizujuće zračenje.
- Glavni indikatori, po kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva, su mogućnosti ispunjenja ciljeva definisanih zaključcima u Nacionalnom planu zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih nesreća.
- Monitoring i evaluaciju Nacionalnog plana vršiće Ministarstvo unutrašnjih poslova - Direktorat za zaštitu i spašavanje u saradnji sa sa ostalim subjektima sistema zaštite i spašavanja.

U Podgorici,

21.09.2022. godine

V.D. GENERALNOG DIREKTORA

